

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta financí a účetnictví

Bakalářská práce

2008

Tereza Neprašová

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta financí a účetnictví

Katedra veřejných financí

Finance

Název bakalářské práce:

Financování základního školství v ČR

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma „Financování základního školství v ČR“ jsem vypracovala samostatně a veškerou použitou literaturu a další prameny jsem řádně označila a uvedla v příloženém seznamu.

V Praze dne.....2008

.....

Poděkování

Děkuji doc. Ing. Václavu Urbánkovi, CSc., vedoucímu bakalářské práce, za jeho odborné vedení a všem ostatním, kteří svými radami, postřehy a doporučeními přispěli k vytvoření této práce, zejména panu Mgr. Pavlu Jirsovi.

Anotace

Ve své práci jsem se zabývala analýzou zdrojů určených k financování základního školství v České republice. Pozornost je věnována normativní metodě financování školství a postupům přerozdělování finančních prostředků Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy krajským úřadům a školským zařízením prostřednictvím republikových a krajských normativů.

Praktická část práce je orientována na konkrétní Základní školu T. G. Masaryka na popis jejího tříletého období hospodaření a současného rozpočtového roku. Cílem mé analýzy je zhodnocení hospodaření školy, nalezení ovlivňujících faktorů a možného zlepšení.

Obsah

TEORETICKÁ ČÁST.....	13
1.1 ŠKOLSTVÍ VE VEŘEJNÉM SEKTORU.....	13
1.1.1 Typologie statku veřejné školství.....	15
1.2 VÝDAJE NA ŠKOLSTVÍ.....	17
1.2.1 Vývoj výdajů na školství v letech 2000 – 2007.....	17
1.3 VÝDAJE NA REGIONÁLNÍ ŠKOLSTVÍ.....	19
1.3.1 Výkonové financování.....	21
1.3.1.1 Republikové normativy.....	21
1.3.1.1.1 Republikové normativy pro rok 2008.....	23
1.3.1.2 Krajské normativy.....	26
1.3.1.2.1 jednotka výkonu.....	26
1.3.1.2.2 Ukazatele rozhodné pro stanovení krajských normativů.....	26
1.3.1.2.3 Členění krajských normativů a vztah mezi ukazateli a jednotkami výkonu.....	27
1.3.2 Programové financování.....	28
1.3.2.1 Vyhlášení pokračování rozvojových programů MŠMT na rok 2008.....	29
1.4 ROZPIS FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ STÁTNÍHO ROZPOČTU.....	30
1.4.1 Krajské úřady.....	31
1.4.2 Obecní úřady s rozšířenou působností.....	32
1.5 FONDY.....	33
1.5.1 Fond kulturních a sociálních potřeb.....	34
1.5.1.1 Tvorba fondu.....	34
1.5.1.2 Plnění z fondu může být čerpáno.....	35
1.5.1.3 Hospodaření s fondem.....	35
1.5.1.4 Použití fondu.....	36
1.5.2 Rezervní fond.....	37
1.5.2.1 Použití.....	37
1.5.3 Investiční fond.....	37
1.5.3.1 Zdroje.....	37
1.5.3.2 Použití.....	38
1.5.4 Fond odměn.....	38
1.5.4.1 Tvorba.....	38
1.5.4.2 Použití.....	38
2 PRAKTICKÁ ČÁST.....	39
2.1 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	39
2.2 PROSTORY ŠKOLY.....	40
2.2.1 Hlavní budova školy.....	40
2.2.2 Městská sportovní hala a atletické hřiště „Větrník“.....	40
2.3 ŽÁCI.....	40
2.4 ZAMĚSTNANCI.....	42
2.5 AKCE ŠKOLY A ÚČELOVÉ DOTACE.....	43
2.5.1 Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost.....	46
2.6 FINANCOVÁNÍ.....	48
2.6.1 Hlavní činnost.....	48
2.6.1.1 Rozpočet města Litomyšl pro ZŠ T.G.Masaryka.....	50
2.6.1.1.1 Náklady.....	51
2.6.1.1.2 Výnosy.....	53

2.6.1.1.3	Hospodářský výsledek.....	54
2.6.1.2	Rozpočet kraje Pardubice pro ZŠ T.G. Masaryka.....	54
2.6.2	Jiná činnost.....	56
2.6.2.1	Náklady	57
2.6.2.2	Výnosy	58
2.6.2.3	Hospodářský výsledek.....	58
2.6.3	Výsledek hospodaření	59
2.7	UŽITÍ A VÝVOJ FONDŮ.....	59
2.7.1	Fond kulturních a sociálních potřeb	59
2.7.2	Rezervní fond	62
2.7.3	Fond odměn.....	62
2.7.4	Investiční fond.....	63
2.8	INVESTIČNÍ AKTIVITY	63
2.9	ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ ŠKOLY V LETECH 2005, 2006 A 2007	63

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
EO	evidence operační
FKSP	fond kulturních a sociálních potřeb
HSS	hospodářská a sociální soudržnost
KrÚ	krajský úřad
KZÚV	krajská zařízení ústavní výchovy
MP	mzdové prostředky
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NIV	neinvestiční výdaje
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
OPVK	operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OŠMT	Odbor školství, mládeže a tělovýchovy
PZ	počet zaměstnanců
RgŠ	regionální školství
SIPVZ	státní informační politika ve vzdělávání
SP	sociální pojištění
ÚSC	územní samosprávné celky
ZO ČMOS	Základní organizace Českomoravského odborového svazu
ZP	zdravotní pojištění
ZŠ	základní škola

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Vývoj výdajů MŠMT na školství v letech 2000 – 2007 (v mld. Kč)	18
Graf 2: účelové dotace pro rok 2005	45
Graf 3: účelové dotace pro rok 2006	45
Graf 4: účelové dotace pro rok 2007	46
Graf 5: čerpání FKSP za rok 2005	61
Graf 6: čerpání FKSP za rok 2006	61
Graf 7: čerpání FKSP za rok 2007	62

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Srovnání výdajů na školství k HDP	19
Tabulka 2: Výdajové bloky a okruhy MŠMT	20
Tabulka 3: Normativní rozpis rozpočtu RgŠ ÚSC na rok 2008.....	23
Tabulka 4: Soustava republikových normativů pro rok 2008	25
Tabulka 5: Rozpočet rozvojových programů pro rok 2008	29
Tabulka 6: počty žáků k 30.9. v letech 2005, 2006 a 2007	41
Tabulka 7: počty žáků v prvních třídách	42
Tabulka 8:stav zaměstnanců pro rok 2008	42
Tabulka 9: stav učitelů k 30.9. v letech 2005, 2006 a 2007	43
Tabulka 10: účelové dotace školní družině, školnímu klubu a florbalové lize pro rok 2005, 2006 a 2007	44
Tabulka 11: finanční prostředky EU	47
Tabulka 12: městský rozpočet pro rok 2008	50
Tabulka 13: průběžné navýšení v roce 2007 položky ostatní služby v tis. Kč.....	52
Tabulka 14: průběžné snížení v roce 2007 položky ostatní služby v tis. Kč	53
Tabulka 15: Krajský rozpočet pro rok 2005, 2006 a 2007	54
Tabulka 16: přepočet krajských dotací na jednoho žáka.....	56
Tabulka 17: výsledky hospodaření v letech 2005, 2006 a 2007	59
Tabulka 18: Tvorba čerpání rezervního fondu v letech 2005, 2006 a 2007.....	62

Úvod

Vzdělávání obyvatelstva přináší pozitivní externality, které se projevují např. v hospodářském, kulturním vývoji a rozvoji sociálního blahobytu. Již císařovna Marie Terezie uznala jako ekonomickou nutnost zavedení povinné školní základní docházky v důsledku odklonu od feudalismu. Účinností Všeobecného školního řádu byla podstatně ovlivněna podoba školství. Zavedením veřejných škol bylo poskytnuto bezplatné vzdělání, které je i v současné době zaručeno Ústavou ČR. Školství se stalo přirozeným vývojem významnou součástí veřejného sektoru, která je privilegována zejména ve vyspělých ekonomikách zemí. ¹Vzdělání je členěno do tří pásem: primární, sekundární a terciární školství. Primární a sekundární školství je souhrnně nazýváno regionální školství. Vzdělání vnímáme jako hlavní složku lidského kapitálu, který může být prodáván na trhu práce. Jedná se o kapitálový statek dlouhodobé povahy. Problém však působí měření výkonů, externalit a návratností investic. Jako negativní externalita může být uvedeno prohlubování nerovností mezi lidmi. Při analýze vzdělání posuzujeme mezní náklady, společenské a soukromé užítky.

Ve své bakalářské práci popisuji financování základního školství v České republice. Na základě normativní metody financování analyzuji efektivnost přerozdělování veřejných zdrojů. K tomuto účelu jsem si vybrala Základní školu T. G. Masaryka v místě mého bydliště, u které definuji její příjmy a výdaje v tříletém období hospodaření 2005, 2006 a 2007 a v současném rozpočtovém období 2008.

V teoretické části se zaměřuji na typologii statku základního vzdělání ve veřejném sektoru a na vývoj výdajů na školství v České republice v letech 2000 - 2007. Financování základních škol je prováděno výkonovou a programovou metodou financování. Přerozdělování veřejných zdrojů je prováděno především v rámci normativní metody financování základního školství, jako konkrétní forma výkonového financování, která je uplatňována Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. K její realizaci jsou využívány republikové a krajské normativy. Veřejné prostředky směřují ze státního rozpočtu přes krajské a městské úřady k školním zařízením, která s dotacemi hospodaří tak, aby poskytovala

¹ Podle práce Doc. Ing. Václava Urbánka: Vzdělání a lidský kapitál

vzdělání svým žákům. Závěr teoretické části je věnován peněžním fondům, které základní školy mohou tvořit.

Praktická část práce je aplikací teoretických poznatků na konkrétní základní škole. Škola je charakterizována hospodařením se svými prostory a jejich využití, žáky a zaměstnanci. Analýza financování školy je založena na popisu krajského a městského rozpočtu, městských a krajských účelových dotací. Škola má také snahu čerpat finanční prostředky z fondů Evropské unie a grantů. Cílem práce je dosažení identifikace příjmových a výdajových položek a jejich výše, zhodnocení hospodaření školy v letech 2005, 2006 a 2007 a v současném rozpočtovém období 2008, indikátory vlivů a navržení zlepšení. Hospodaření školy v rámci hlavní a jiné činnosti je promítnuto i do peněžních fondů, které škola tvoří.

TEORETICKÁ ČÁST

1.1 ŠKOLSTVÍ VE VEŘEJNÉM SEKTORU

Moderní ekonomiky jsou tvořeny veřejným a soukromým sektorem. Veřejný sektor vznikl jako reakce na selhávání soukromého sektoru. Podstatný rozdíl mezi těmito sektory je důvod jejich činností. Veřejný sektor se zabývá tím, čím se nechce nebo nemůže zabývat sektor soukromý. Podle Y. Streckové může být veřejný sektor členěn podle tzv. teorie potřeb členění:

1. blok odvětví společenských potřeb

- veřejná správa
- justice
- policie
- armáda

2. blok odvětví rozvoje člověka

- školství
- kultura
- tělesná kultura
- zdravotnictví
- sociální služby

3. blok odvětví poznávání a informací

- věda a výzkum
- informační systémy
- masmédia

4. blok technické infrastruktury

- doprava
- spoje
- energetické a vodní hospodářství

5. blok privátních statků

- bydlení
- zemědělství a lesnictví
- ostatní privátní statky

6. blok existenčních jistot

- pracovní příležitosti
- sociální zabezpečení

Veřejný sektor má určité charakteristické rysy jako je například úplné nebo částečné financování z veřejných prostředků, které jsou považovány za výdaje veřejné rozpočtové soustavy. Jedním ze sledovaných výdajů ze státního rozpočtu jsou i výdaje na vzdělání, podle kterých může být posuzována např. vyspělost zemí. Rozvoj školského systému má totiž dopad na hospodářskou a sociální vyspělost a na kulturu dané země. Člověk se vzdělává po celý svůj život, ale nejvýraznějším vzdělávacím obdobím svého života je dětství a dospívání. Stát má tedy velký vliv na vzdělání.

1.1.1 Typologie statku veřejné školství²

Ekonom P. A. Samuelson provedl jedno ze základních členění ekonomických statků na statky čistě soukromé, splňující kritéria jen částečně a čistě veřejné statky. Čistě veřejný ekonomický statek by měl splňovat následující kritéria:

- úplná nedělitelnost
- nerivalita spotřebitelů
- nevylučitelnost ze spotřeby a nulové mezní náklady na spotřebu dalšího spotřebitele.

Samuelsonovo rozdělení bylo podrobena kritice následujících ekonomů. Vývoj třídění ekonomických statků vycházel buď ze Samuelsonova třídění a byl doplněn o další hlediska, nebo byla používána jiná kritéria, popřípadě stejným kritériím byl přisuzován jiný význam.

Vzdělávání zejména na základních školách je v typologii ekonomických statků pojeno s pojmem preferované statky (R. A. Musgrave, P. B. Musgraveová), který se slučuje s pojetím J. Bénarda s tzv. poručnickými statky. R. A. Musgrave a P. B. Musgraveová vnímali preferované statky jako střet individuálních přístupů s preferencí kolektivní spotřeby.

Francouzský ekonom J. Bénard rozlišil ve své tvorbě ekonomické a institucionální kritérium. V ekonomickém kritériu rozlišil statky na soukromé, čistě kolektivní a smíšené

² Bojka Hamerníková, Květa Kubátová: Veřejné finance, Typologie veřejných statků (str. 66 – 98)

kolektivní statky. Institucionální kritérium zdůrazňuje politicko – ekonomické chování státu tím, že může dojít k odlišnostem od individuálních preferencí a tím se dostává k pojmu poručnictví státu, respektive poručnické statky. Poručnické chování státu může vyplývat jak z ekonomických, tak z neekonomických příčin. Právě školství je řazeno mezi ekonomické příčiny a je zde použita donucovací redistribuce. Stát předpokládá, že individuální subjekt nemá tolik informací nebo nezná svoje potřeby, aby mohl v oblasti základního školství rozhodovat efektivněji než stát.

Ekonom J. E. Stiglitz přispěl do diskuze tzv. veřejně prospěšnými statky (angl. merit goods), které považuje za projev státního paternalismu v případě, kdy by mělo dojít k tzv. špatnému rozhodnutí ekonomických subjektů. Vedle čistě veřejných, smíšených a čistě soukromých statků vytváří skupinu veřejně poskytovaných statků. Jedná se o statky se značnými mezními náklady, které jsou spojeny se zvýšeným počtem spotřebitelů. Uvádí, že zásah vlády u těchto statků není opodstatněn pouze vysokými náklady na fungování tržního mechanismu, ale dalším významným faktorem je i spravedlnost. Právě tato definice je spojována s poskytováním veřejného školství.

Významnou klasifikaci ekonomických statků provedl G. Terny. Chování státní moci určil na poručnické a neporučnické a statky rozdělit podle druhů na:

- čisté kolektivní služby
- kolektivní služby nedělitelné s externím efektem geografického přetížení
- kolektivní služby dělitelné
- privátní statky a služby

Povinné vzdělání pak zařadit mezi statky kolektivní spotřeby s poručnickým chováním státu.

Veřejné školy definoval P. Picard jako:

- statek s možností vyloučení některého subjektu ze spotřeby
- s povinnou spotřebou
- s možností přetížení
- s charakterem lokálního vlivu.

1.2 VÝDAJE NA ŠKOLSTVÍ³

Školství je financováno ze státních a soukromých výdajů. Mezi soukromé výdaje patří výdaje žáků, vlastníků vzdělávacích institucí a sponzorů.

Státní výdaje na rok 2007 vzešly ze střednědobého výhledu státního rozpočtu a státních fondů na roky 2007 – 2009. Státní výdaje jsou ovlivněny počtem zapsaných studentů, platy učitelů a organizací výuky.

Do výdajů jsou zahrnuty např.: mzdové prostředky, zákonné odvody do fondů, dotace vysokým školám, dotace pro výzkum a vývoj, dotace soukromým a církevním školám, spolufinancované projekty s EU a EHP, dotace na sport, přímé dotace na RgŠ mimo soukromé a církevní školy, rozvojové programy RgŠ, dotace na mládež, státní správa, státní informační politika.

1.2.1 Vývoj výdajů na školství v letech 2000 – 2007

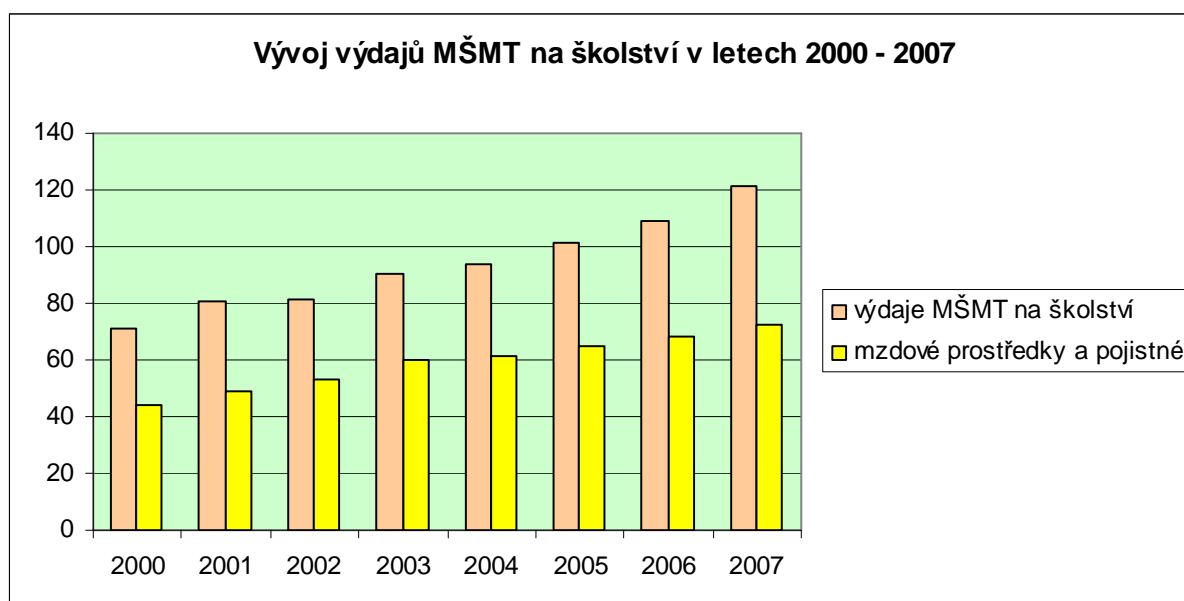
Vývoj výdajů na školství má růstový trend. Největší nárůst v absolutní hodnotě je zaznamenán mezi roky 2006 a 2007, činí 12,8 mld. Kč. Významný nárůst v absolutní hodnotě

³ www.msmt.cz (rozpočet kapitoly na rok 2007)

je také na začátku sledovaného období mezi rokem 2000 a 2001, ve výši 9,7 mld. Kč. Naopak nejmenší nárůst v absolutní hodnotě nastal mezi roky 2001 a 2002.

Z celkových výdajů na školství činí mzdové prostředky a pojistné přibližně 66%. Růstový trend je i ve vývoji mzdových prostředků a pojistného. Největší nárůst v absolutní hodnotě 6,5 mld. Kč nastal mezi roky 2002 a 2003. Naopak nejnižší mezi lety 2003 a 2004 (1,2 mld. Kč).

Graf 1: Vývoj výdajů MŠMT na školství v letech 2000 – 2007 (v mld. Kč)

Zdroj : www.msmt.cz (staženo dne 7. 3. 2008)

Poměr veřejných výdajů na školství v % HDP je za sledované období 2001 – 2006 relativně vyrovnaný. Výrazný je jen růst mezi roky 2001 a 2002 z 4,2% na 4,5%. V následujících dvou letech 2002 a 2003 byl poměr konstantní (4,5%). V letech 2004,2005 k malému snížení na hodnotu 4,4% a v roce 2006 k návratu na hodnotu 4,5%.

Tabulka 1: Srovnání výdajů na školství k HDP

rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
HDP v běžných cenách (v mld. Kč)	2352,2	2464,4	2577,1	2781,1	2970,3	3204,1
Výdaje na školství celkem (v mld. Kč)	97,9	108,5	115,9	123,0	130,3	142,8
Výdaje na školství v % HDP	4,2%	4,5%	4,5%	4,4%	4,4%	4,5%
Výdaje státního rozpočtu (v mld. Kč)	693,9	750,8	808,7	862,9	922,8	982,1
Meziroční inflace	4,7%	1,8%	0,1%	2,8%	1,9%	2,5%

Zdroj: www.uiv.cz (staženo dne 4. 5. 2008)

1.3 VÝDAJE NA REGIONÁLNÍ ŠKOLSTVÍ

Největší položku výdajů MŠMT tvoří přímé výdaje regionálního školství, které činí 759 114 tis. Kč z celkových výdajů 121 652 407 tis. Kč.

Celkový rozpočet běžných výdajů RgŠ podle MŠMT je rozdělen na výdajové bloky a výdajové okruhy

Tabulka 2: Výdajové bloky a okruhy MŠMT

Výdajové bloky a okruhy	Běžné výdaje	Z toho mzdové
Výdajový blok: Přímé výdaje RgŠ	75 262 920	50 599 025
Výdajový okruh: Přímé výdaje na vzdělávání RgŠ	70 967 378	50 599 025
Výdajový okruh: Výdaje na dotace soukromému	3 474 792	
Výdajový okruh: Výdaje na dotace církevnímu	820 750	
Výdajový blok: Přímé řízené organizace – školy,	1 900 895	1 108 170
Výdajový blok: Rozvojové programy RgŠ celkem	758 914	237 777
Výdajový okruh: Rozvojové programy RgŠ	716 667	226 511
Výdajový okruh: Státní informační politika	42 247	11 266
Celkem	77 922 729	51 944 972

Zdroj: www. msmt.cz (staženo dne 7. 3. 2008)

Rozpočet přímých výdajů regionálního školství v působnosti územně samosprávných celků a soukromého školství vychází z ustanovení zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a ve znění zákona č. 383/2005 Sb. Financování krajského a obecního školství je založeno na kombinaci výkonového a programového financování.

1.3.1 Výkonové financování

System výkonového financování je uskutečňován pomocí normativů. Přidělené finanční prostředky jsou vyčleněny se státního rozpočtu na činnost škol a školských zařízení zřizovaných kraji, obcemi a svazky obcí. Přímé výdaje jsou stanoveny ministerstvem dle § 160 odst. 1 písm. c) a d) školského zákona. Výkonové financování je od roku 1994 uplatňováno v ČR normativní metodou financování, která se snaží objektivním způsobem rozdělit přímé vzdělávací náklady.

1.3.1.1 Republikové normativy⁴

Ministerstvo stanovuje republikové normativy, podle kterých jsou vypočítávány výdaje na vzdělávání a školské služby pro jedno dítě, žáka nebo studenta příslušné věkové kategorie v oblasti předškolního, základního, středního a vyššího odborného vzdělávání ve školách a školských zařízení zřizovaných kraji, obcemi a svazky obcí na kalendářní rok. Součástí republikových normativů je také vyjádření limitu počtu zaměstnanců připadajících na 1000 dětí, žáků nebo studentů v dané věkové kategorii.

Do přímých neinvestičních výdajů je zahrnováno:

- výdaje na vzdělávání podle druhu škol
 - mateřské školy
 - základní školy
 - střední školy
 - konzervatoře

⁴www.msmt.cz Pravidla rozpisu rozpočtu a rozpis rozpočtu přímých výdajů regionálního školství na rok 2008 jednotlivým krajům

- vyšší odborné školy

- výdaje na stravování
- výdaje na ubytování
- výdaje na zdravotní postižení dětí, žáků nebo studentů
- výdaje na zájmové vzdělávání
- výdaje na ostatní aktivity ve volném čase
- výdaje na poradenské služby
- výdaje na DVPP

Pro výpočet republikových normativů jsou závazné tyto věkové kategorie:

- a) dítě v předškolním vzdělávání (tzn. **kategorie 3-5 let**),
- b) žák plnící povinnou školní docházku (tzn. **kategorie 6-14 let**),
- c) žák v denní formě středního vzdělávání s výjimkou žáka plnícího povinnou školní docházku; bez žáků v denní formě nástavbového studia (tzn. **kategorie 15-18 let**),
- d) student v denní formě vyššího odborného vzdělávání (tzn. **kategorie 19-21 let**),
- e) počet lůžek v krajských zařízeních ústavní výchovy (KZÚV) pro děti a mládež (tzn. **kategorie 3-18 let v KZÚV**).

1.3.1.1.1 Republikové normativy pro rok 2008

Stanovení závazných ukazatelů rozpočtu roku 2008

Celkový objem přímých nákladů pro financování regionálního školství byl stanoven podle normativů, ale vzhledem ke struktuře stanovených normativů bylo nutno výsledný propočet „mzdové prostředky včetně odvodů“ rozepsat do závazných i orientačních ukazatelů, tzn. mzdových prostředků na platy, prostředků na OON, odvodů pojistného a odvodů FKSP.

Tabulka 3: Normativní rozpis rozpočtu RgŠ ÚSC na rok 2008

Závazné ukazatele v tis. Kč	NIV celkem		71 505 126
	MP celkem		51 347 337
	Z toho:	platy	50 790 337
		OON	557 000
Orientační v tis. Kč	Odvody pojistné		17 971 568
	Odvody FKSP		1 015 805
	ONIV		1 170 416
Závazný ukazatel	Počet zaměstnanců		218 576,6

Zdroj: www.msmt.cz (staženo dne 26. 3. 2008)

Vliv republikových normativů na výkonové financování pro rok 2008

Schválený rozpočet pro rok 2008 zajišťuje nárůst mezd zaměstnanců regionálního školství ve výši 1,5% na základě návrhu státního rozpočtu a nárůst o dalších 1,3% při schvalování státního rozpočtu, celkem tedy o 2,8%. Tento nárůst se projeví ve zvýšení republikových normativů ve mzdové části.

Normativní metodou financování žáka bude zajištěno vyrovnání některých dodatečných výdajů ze státního rozpočtu na základě meziročního poklesu žáků ve školním roce 2007/2008 o 2,2%.

Pokles výkonů v roce 2008 má předpokládaný vliv na pokles počtu zaměstnanců v regionálním školství o 1 až 1,5% a zároveň ovlivní zvýšení odměňování zaměstnanců regionálního školství.

Výchozím bodem při určování republikových normativů pro rok 2008 byly republikové normativy z roku 2007 u všech věkových kategorií kromě věkové kategorie 3 – 18 let v KZÚV, která byla upravena podle skutečných výdajů krajských úřadů na 1 lůžko v KZÚV podle zákona č. 109/2002 Sb.

Rozšíření výuky základního a středního školství vedlo k zvýšení normativu pro kategorii 6 – 14 let o dalších 190 mil. Kč na 2 hodiny v ZŠ a pro kategorii 15 – 18 let o 148,616 mil. Kč. ZŠ povinně vyučují od září 2007 o 9 vyučovacích hodin více podle školského zákona s ohledem na rámcový vzdělávací program.

Došlo ke snížení ONIV o 23% v souvislosti se snížením ukazatele ONIV ve schváleném rozpočtu na rok 2008.

Při stanovování republikových normativů na rok 2008 bylo počítáno s uskutečněním kurikulární reformy, která umožňuje další zvýšení normativních výdajů pro věkovou kategorii 6 – 14 let a pro věkovou kategorii 15 – 18 let. To bylo možno uskutečnit v důsledku snížení výkonů v ZŠ a ve středních školách. Normativní financování umožňuje díky úbytku počtu

žáků nezvýšit celkové výdaje. Tento úbytek žáků v roce 2007 je jediným zdrojem pro pokrytí nových školských zákonů a ostatních právních norem.

To umožní:

- zvýšení mzdové složky vč. odvodů a počtu zaměstnanců u kategorie 6-14 let o dalších 1,3 %,
- zvýšení mzdových prostředků vč. odvodů a počtu zaměstnanců u kategorie 15–18 let o dalších 0,5 %,

Tabulka 4: Soustava republikových normativů pro rok 2008

Věková kategorie	NIV celkem	MP + odvody	ONIV	Limit PZ
3 – 5	37 096	36 799	297	140,590
6 – 14	43 199	42 407	792	127,830
15 – 18	52 512	51 591	921	150,800
19 – 21	44 954	44 416	538	117,530
3 - 18 let v KZÚV	210 262	208 729	1 533	716,330

Zdroj: www.msmt.cz (staženo 27. 3. 2008)

1.3.1.2 Krajské normativy

Krajské normativy vycházejí z 2005/492 Sb. Vyhláška o krajských normativech. Jednotky výkonu pro jednotlivé krajské normativy se stanovují následujícím způsobem:

- určením jednotky výkonu
- určením ukazatelů pro stanovení krajských normativů
- rozčlenění krajských normativů a nalezení vztahu mezi ukazateli a jednotkami výkonu

1.3.1.2.1 *jednotka výkonu*

Jednotkou výkonu pro krajské normativy je např.: dítě v mateřské škole, dítě na základní škole na prvním i druhém stupni, dítě na speciální škole, žák v základní umělecké škole, žák v internátní škole, žák na nižším stupni šestiletého nebo osmiletého gymnázia, jeden stravovaný, jeden ubytovaný.

1.3.1.2.2 *Ukazatelé rozhodné pro stanovení krajských normativů*

Průměrný počet jednotek výkonu připadajících na 1 pedagogického pracovníka (Np)

Průměrný počet jednotek výkonu připadajícího na 1 nepedagogického pracovníka (No)

Průměrná měsíční výše platu pedagogického pracovníka (PP)

Průměrná měsíční výše platu nepedagogického pracovníka (Po)

Průměrná roční výše ostatních neinvestičních výdajů ze státního rozpočtu připadající na jednotku výkonu (ONIV)

Další používané ukazatelé pro stanovení krajských normativů:

Průměrný počet dětí, žáků nebo studentů ve třídě (\check{Z})

Průměrný počet vyučovacích hodin ve třídě (vyplývá to z příslušného rámcového nebo akreditovaného vzdělávacího programu) (H)

Průměrný týdenní rozsah přímé vyučovací činnosti pedagogických pracovníků (VP)

Průměrný počet jednotek výkonu (Np) připadajícího na 1 pedagogického pracovníka se stanoví z těchto tří výše uvedených ukazatelů podle následujícího vzorce:

$$Np = \frac{\check{Z} \times VP}{H}$$

1.3.1.2.3 Členění krajských normativů a vztah mezi ukazateli a jednotkami výkonu

Jednotlivé typy předškolních a školních zařízení jsou rozděleny do skupin podle počtu dětí. Skupiny s menším počtem dětí jsou náročnější na pracovníky a finanční prostředky.

V daném kalendářním roce se stanoví 1 krajský normativ na každou jednotku výkonu. Krajský normativ je složen ze základní částky a případného příplatku, který se uděluje na 1 žáka se zdravotním postižením (zrakové, sluchové, tělesné, mentální, vady řeči, vývojové poruchy učení, vývojové poruchy chování, ...) a podle jeho stupně zdravotního postižení.

Na základní škole se normativ stanovuje odděleně pro první a druhý stupeň. Pro teoretické a praktické vyučování se stanoví krajský normativ zvlášť a samostatně se stanovuje také pro nižší a vyšší stupeň gymnázia.

Základní částka se stanoví vztahem:

u škol a školských zařízení s pedagogickými i nepedagogickými pracovníky

$$12 \times 1,37 \times (1/Np \times PP + 1/No \times Po) + ONIV$$

u škol a školských zařízení s pouze pedagogickými pracovníky

$$12 \times 1,37 \times 1/N_p \times PP + ONIV$$

u školských zařízení s pouze s nepedagogickými pracovníky

$$12 \times 1,37 \times 1/N_o \times P_o + ONIV$$

K základní částce lze stanovit opravné koeficienty, které násobí základní částku. Koeficienty se musí pohybovat v intervalu od 0,9 do 1,1 a jsou uplatňovány v případě škol a školských zařízení, kde je průměrný platový stupeň pedagogických pracovníků vyšší nebo nižší než je krajský průměr promítnutý v ukazateli průměrné měsíční výše platu pedagogického pracovníka. U základních škol se používá opravný koeficient 0,25, kterým se vynásobí základní částka v případě individuálně vzdělávaného žáka. Opravný koeficient je použit také v případě, kdy ve škole na území České republiky plní povinnou školní docházku zahraniční žák, který má cizí státní občanství a není zapsán do školního rejstříku.

Kraj stanovuje normativy tak, aby nebyly překročeny závazné ukazatele. Krajské normativy mohou být překročeny v případě, že jsou navýšeny finanční prostředky prostřednictvím republikových normativů.

Krajský úřad zveřejňuje krajské normativy, ukazatele rozhodné pro jejich stanovení a koeficienty umožňující dálkový přístup nejpozději do 3 pracovních dnů po obdržení rozpočtu z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

1.3.2 Programové financování

Programové financování je realizováno prostřednictvím rozvojových programů vyhlášených MŠMT. Rozvojové programy tvoří cca 1,0% celkových zdrojů, ale jsou důležitým doplňkem k výkonovému financování, které je uskutečňováno republikovými normativy. Programové financování umožňuje zahrnout takové aspekty, které nelze zahrnout do výkonového financování, jako jsou opatření, která se nedotýkají všech škol a školských

zařízení stejného druhu, či typu. Na programové financování bylo vyčleněno pro rok 2008 cca 768,3 mil. Kč.

Tabulka 5: Rozpočet rozvojových programů pro rok 2008

	NIV celkem v tis. Kč	MP + odvody v tis. Kč	ONIV v tis. Kč	Limit PZ
Rozpočet rozvojových programů celkem	768 342	708 708	59 634	490,6
Rozepsáno spolu s normativním rozpisem:	515 544	515 544	0	0
Program <i>Podpora řešení dopadu meziročního snížení počtu žáků (hustota)</i>	390 640	390 640	0	0
Program <i>Podpora řešení specifických problémů regionálního školství (specifika)</i>	124 904	124 904	0	0
<i>Ostatní rozvojové programy skupiny</i>	189 356	141 339	48 017	355,0
Program <i>Podpora přípravy sportovních talentů na Sportovních gymnáziích a gymnáziích s třídami se studijním oborem Sportovní příprava</i>	63 442	51 825	11 617	135,6

Zdroj: www.msmt.cz (staženo dne 27. 3. 2008)

1.3.2.1 Vyhlášení pokračování rozvojových programů MŠMT na rok 2008

1.) Podpora řešení dopadu meziročního snížení počtu žáků a s ním spojené nutnosti snižování počtu zaměstnanců regionálního školství zřizovaného územně samosprávnými celky

Cílem programu je zvýšit rozpočtové zdroje prostředků na platy a výdaje na související zákonné odvody krajského a obecního školství nad rámec normativního rozpisu přímých výdajů na rok 2008 provedeného podle ustanovení § 161 školského zákona

prostřednictvím republikových normativů. Na ekonomické zajištění programu je vyčleněno 390,6 mil. Kč.

2.) Podpora řešení specifických problémů regionálního školství v působnosti územních samosprávných celků

Program zohledňuje nadprůměrnou koncentraci některých ekonomicky náročných (z pohledu přímých vzdělávacích výdajů) druhů škol či školských zařízení, jako jsou např. sklářské obory nebo obory na konzervatořích. Neinvestiční prostředky potřebné na zajištění tohoto programu jsou poskytovány MŠMT formou dotace na zvláštní účet kraje. Na ekonomické zajištění programu je vyčleněno 124,9 mil. Kč.

1.4 ROZPIS FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ STÁTNÍHO ROZPOČTU

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydává v souladu s § 170 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění zákona č. 383/2005 Sb., směrnicí č.j.: 28 768/2005-45, ve které je definován rozpis finančních prostředků státního rozpočtu je přidělován podle § 161 odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle kterých provádějí obecní úřady s rozšířenou působností návrhy rozpisů rozpočtů finančních prostředků státního rozpočtu podle § 161 odst. 7 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb.

Podle této směrnice postupují:

- krajské úřady
- obecní úřady obcí s rozšířenou působností

1.4.1 Krajské úřady

Krajský úřad vytváří rezervy zejména na úkor rozpisu přímých výdajů právnickým osobám, u kterých lze vlivem poklesu výkonů v průběhu příslušného kalendářního roku odůvodněně předpokládat snížení spotřeby přímých výdajů.

Krajský úřad provádí rozpočet na základě krajských normativů, které mají tuto strukturu:

a) limit počtu zaměstnanců (Lim),

b) přímé výdaje (NIV) celkem, z toho:

1. prostředky na platy (PP1),

2. prostředky na ostatní osobní náklady (OON)

Limity počtu zaměstnanců jsou dány následujícím vztahem:

$$Lim = \frac{PP1(vKč)}{12 \times Pprům (vKč / m)}$$

m.....měsíc

Pprům je pro příslušný rok stanoveno jako podíl závazného ukazatele prostředků na platy v uplynulém kalendářním roce k dvanáctinásobku limitu počtu zaměstnanců v plynulém kalendářním roce.

Krajský úřad provádí srovnání mezi finanční rozvahou a rozpisem přímých výdajů, zda se tu neobjevují disproporce. Disproporce projednává s obecním úřadem nebo s danou právnickou osobou.

Krajský úřad písemně informuje ministerstvo o:

- a) krajské metodice rozpisu přímých výdajů právnických osob
- b) výsledcích rozpisu přímých výdajů právnických osob

1.4.2 Obecní úřady s rozšířenou působností

Příprava rozpisu přímých výdajů:

- krajský úřad zpracuje krajskou bilanci předpokládaných potřeb a finančních prostředků , která obsahuje tyto neinvestiční výdaje

1. prostředky na platy

2. prostředky na ostatní osobní náklady

3. odvody zdravotního a sociálního pojistného a fondu kulturních a sociálních potřeb

4. ostatní neinvestiční výdaje, které zejména obsahují další výdaje vyplývající

z pracovně právních vztahů, výdaje na zajištění vzdělávacích služeb pro žáky

(například zajištění praktického vyučování, zajištění výuky plavání), výdaje na

učebnice, učební pomůcky a školní potřeby a další přímé výdaje

- stanovení krajských priorit, které zajistí počáteční vyrovnanost potřeb a disponibilních rozpočtových zdrojů v kraji na základě bilance

- určení finančních prostředků pro zvláštní věcné okruhy v průběhu příslušného kalendářního roku, které nelze promítnout do krajských normativů např. vzdělávání dětí a žáků s hlubokým mentálním postižením, funkce asistenta pedagoga, výuky náboženství

Obecní úřad předkládá rozpis přímých výdajů stanovený podle krajských normativů krajskému úřadu. Dále navrhuje, které výdaje lze měřit normativní metodou, a které je potřeba doplnit. Informuje o počtu cizinců ve školách a školních zařízeních, kterým není vzdělávání a služby s ním spojené poskytováno za stejných podmínek jako občanům České republiky.

Obecní úřad projednává na žádost právnické osoby přímé výdaje, které se zdají být právnické osobě nedostatečné k zajištění jejích potřeb, a předloží tyto projednané finanční rozvahy krajskému úřadu spolu s doplňujícími informacemi o právnické osobě.

1.5 FONDY⁵

Základní školy tvoří jako příspěvkové organizace následující peněžní fondy:

- Fond kulturních a sociálních potřeb
- Rezervní fond
- Investiční fond
- Fond odměn

Zůstatky peněžních fondů se po skončení roku převádějí do následujícího roku.

⁵ Rozpočtová skladba a pravidla účetnictví 2001-2002

1.5.1 Fond kulturních a sociálních potřeb

Fond kulturních a sociálních potřeb je vytvářen zaměstnavatelem a na spolurozhodování se podílí příslušná odborová organizace. Výši tvorby fondu upravuje vyhláška č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, v platném znění (novela č. 510/2002 Sb.). Vyhláška taxativně určuje okruh plnění, která mohou být z fondu čerpána. Kolektivní smlouva ani způsob čerpání nemůže okruh plnění rozšířit. Fond je převeditelný do následujících let.

1.5.1.1 Tvorba fondu

Základní příděl je počítán jako 2% z ročního objemu skutečně vyplacených mzdových prostředků zaměstnancům, kteří mají uzavřenou pracovní smlouvu se zaměstnavatelem. Nezapočítávají se mzdové prostředky, které zaměstnavatel vyplácí na základě dohod o provedení práce.

- Splátky půjček na bytové účely, které byly poskytnuty do roku 1992. Poskytnutím půjčky se snižoval fond ve zdrojích a v prostředcích..
- Splátky půjček na bytové účely, které byly poskytnuty do roku 1993. Splátky nesnižovaly zdroje fondu, ale pouze prostředky. Za zaměstnancem byla vytvořena pohledávka ve výši poskytnuté půjčky.
- Náhrada škod, pojistná plnění vztahující se k majetku pořízenému z fondu.
- Peněžní a jiné dary určené do fondu
- U příspěvkových organizací příjmy z pronájmu rekreačních a sportovních zařízení, na jejichž provoz fond přispívá

1.5.1.2 Plnění z fondu může být čerpáno

- Zaměstnanci, kteří mají uzavřenou smlouvu se zaměstnavatelem podle § 27. Ženy i muži na mateřské dovolené.
- Důchodci, kteří při odchodu do důchodu pracovali u organizace. Důchodci i zaměstnanci mají stejné výhody.
- Žáky středních odborných učilišť, kteří mají smlouvu se zaměstnavatelem, pro kterého budou po ukončení školy pracovat. Žáky, kteří v rámci odborné přípravy vykonávají produktivní činnost, která je základem pro výpočet základního přídělku do fondu.
- Rodinnými příslušníky (manžel/manželka, druh/družka, nezaopatřené dítě)
- Jiné osoby, ale ty jen plnění z darů

1.5.1.3 Hospodaření s fondem

- Závisí na rozpočtu fondu a způsobu čerpání. Většina čerpání jsou nepeněžní. Výjimku tvoří sociální výpomoc, sociální půjčky a dary, které jsou osvobozeny od daně z příjmů ze závislé činnosti.
- Prostředky fondu jsou uloženy u peněžního ústavu, který je vybrán zaměstnavatelem. Každé čerpání, by mělo jít přímo přes tento účet.
- Organizační složka státu a příspěvková organizace sestavují rozpočet a definují způsob čerpání. Na spolurozhodování se podílí odborová organizace prostřednictvím kolektivního vyjednávání, jehož závěry jsou zakotveny v kolektivní smlouvě.
- Příspěvky mohou být použity pouze na činnosti, které jsou organizovány jinou organizační složkou státu, právnickou nebo fyzickou osobou.

- Na poskytnutí příspěvku nemá zaměstnanec právní nárok.
- Lze prominout zůstatek nesplacené půjčky do maximální výše 15 000 Kč, ale zaměstnanec z něj odvádí daň z příjmu.

1.5.1.4 Použití fondu

- Příspěvky na provoz zařízení, která slouží kulturnímu a sociálnímu rozvoji zaměstnanců
- Pořízení hmotného majetku
- Půjčky na bytové účely
- Stravování
- Rekreační
- Kultura, tělovýchova a sport
- Výměnné akce
- Sociální výpomoci a půjčky
- Penzijní připojištění
- Příspěvek odborové organizaci
- Dary

1.5.2 Rezervní fond

Základní funkcí rezervního fondu je dosažení lepšího hospodářského výsledku. Kladného hospodářského výsledku je dosaženo, když skutečné výnosy a přijatý provozní příspěvek jsou větší než provozní náklady. Rezervní fond je tvořen z kladného hospodářského výsledku sníženého o převody do fondu odměn. Dalším zdrojem mohou být peněžní dary. Zřizovatelem může být povoleno převedení části tohoto fondu do investičního fondu.

1.5.2.1 Použití

- Rozvoj činnosti příspěvkové organizace
- Časové překlenutí rozdílů mezi výnosy a náklady
- Úhrada sankcí uložených za porušení rozpočtové kázně
- Úhrada ztráty z minulých let

1.5.3 Investiční fond

Investiční fond je používán k financování investičních potřeb a investičních úvěrů nebo půjček.

1.5.3.1 Zdroje

- Odpisy z hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku
- Investiční dotace z rozpočtu městského úřadu
- Investiční příspěvky ze státních fondů

- Výnosy z hmotného majetku, jestliže to zřizovatel připustí
- Dary a příspěvky od jiných subjektů použitelné k investičním účelům
- Převody z rezervního fondu povolené zřizovatelem

1.5.3.2 Použití

- Financování investičních výdajů
- Úhrada investičních úvěrů a půjček
- Odvod do rozpočtu zřizovatele, pokud je tak zřizovatelem uloženo
- Posílení zdrojů určených na financování údržby a oprav nehmotného majetku ve vlastnictví zřizovatele

1.5.4 Fond odměn

Fond odměn je tvořen z kladného hospodářského výsledku do výše 20%, nejvýše však do výše 20% limitu prostředků na platy nebo přípustného objemu prostředků na platy.

1.5.4.1 Tvorba

- Prováděna příspěvkovou organizací na základě kladného hospodářského výsledku, který je schválen zřizovatelem

1.5.4.2 Použití

- Úhrada překročení prostředků na platy

2 PRAKTICKÁ ČÁST

2.1 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Litomyšl, T. G. Masaryka 1145 byla zřízena k 1.1. 1993 jako právní subjekt. Zřizovatelem školy je Městský úřad Litomyšl, po odborné stránce je škola řízena OŠMT KrÚ Pardubického kraje. Ekonomicky školu zajišťuje zřizovatel. Po metodické stránce je škola řízena a kontrolována Českou školskou inspekcí. Před přestěhováním do nové budovy sídlila tato škola v prostorách Gymnázia A. Jiráka v Litomyšli. Nová školní budova byla otevřena 1. 12. 1997. Budova byla stavěna v letech 1995 – 1997 podle projektu Aleše Buriana a Gustava Křivinky. Jedná se o jednu z nejmodernějších staveb v Litomyšli. Budova má tři patra uspořádaná do tvaru písmene U, která vymezují polouzavřený dvůr. Dvůr je ukončen venkovním amfiteátre a celý areál je ze západní strany uzavřen sportovní halou, která byla dokončena v srpnu 1998. Tato škola nemá svoji vlastní jídelnu, žáci využívají školní jídelnu sousední ZŠ U Školek.

Škola poskytuje základní vzdělání dětem z Litomyšle a z přilehlých vesnic (Čistá, Sedliště, Benátky, Němčice, Janov, Karle, Horky, Trstěnice, Vlčkov, Chmelík, Kornice, Sloupnice, Osík, Bohuňovice, Nová Ves, Nedošín, Strakov, Pohodlí, Tržek, Tisová, Dolní Újezd, České Heřmanice, Svitavy, Poříčí, Horní Újezd a Říkovice). Jejím hlavním úkolem je výchova a vzdělávání 6. -15. leté mládeže. Ve volném čase děti mohou navštěvovat školní družinu a školní klub.

Škola se také účastní různých pěveckých, recitačních, výtvarných a sportovních soutěží. Významná je i mezinárodní spolupráce např. projekt Comenius, česko – polská výměna studentů. Škola vydává občasník Modrásek, ve kterém informuje rodičovskou veřejnost o současném dění ve škole.

2.2 PROSTORY ŠKOLY

2.2.1 Hlavní budova školy

V hlavní budově školy je umístěno 14 kmenových učeben a samostatné odborné učebny (angličtina, němčina, chemie, fyzika, přírodopis, informatika, výtvarná výchova, hudební výchova, cvičná kuchyň). Jelikož má škola 16 tříd, musí využívat některé odborné učebny jako kmenové třídy. Součástí budovy je i moderní aula, 4 herny pro školní družinu a školní knihovna, která je v současné době pronajímána rehabilitační třídě Speciální školy v Litomyšli. Přízemní část jižního pavilonu je využívána k provozu školního klubu. V každém poschodí je umístěn relaxační koutek, vybaven podle věků dětí, které mají v daném patře kmenovou třídu (rehabilitační bazén s míčky, dřevěné průlezky a žebřiny, skluzavky, žíněnky, pingpongové stoly). Hrací koutky děti využívají o přestávkách pod dozorem pedagogů.

2.2.2 Městská sportovní hala a atletické hřiště „Větrník“

Rozlehlé sportovní prostory při ZŠ byly dokončeny v srpnu 1998. V dopoledních hodinách jsou využívány žáky ZŠ při výuce tělesné výchovy. Tyto prostory jsou pronajímány Vyšší odborné škole pedagogické, Střední pedagogické škole a Speciální škole v Litomyšli. V odpoledních hodinách zde mají tréninky volejbalisté, basketbalisté a karatisté. O víkendech se tu pořádají mistrovská utkání a turnaje.

2.3 ŽÁCI

Počet žáků ve školním roce 2007/2008 na škole činí 370, z toho je 185 žáků na I. stupni a 185 žáků na II. stupni.

Tabulka 6: počty žáků k 30.9. v letech 2005, 2006 a 2007

rok	Počet žáků	Počet tříd	Průměrný počet žáků na 1 třídu
2005/2006	429	18	23,83
2006/2007	403	17	23,71
2007/2008	370	16	23,12

Množství žáků závisí na počtu zapsaných žáků do prvních tříd a počtu žáků, kteří přistupují do VI. tříd z blízkých vesnic. Odchod žáků ze školy je spojen se stěhováním či přestupem na víceleté gymnázium. Ve školním roce 2007/2008 odešli dva žáci z 5.A a dva žáci z 5.B, úbytek byl ale nahrazen přestupem devíti žáků z Čisté. 5.A má tedy 25 žáků a 5.B 24 žáky. Kladnou tendenci zaznamenává škola v přílivu žáků z okolních vesnic.

Od roku 2005 funguje dohoda o zápisu dětí do prvních tříd mezi ZŠ U Školek a ZŠ T.G.Masaryka v Litomyšli. Dohoda je založena na rozdělení dětí mezi tyto dvě školy, v důsledku nástupu méně početných ročníků do prvních tříd a nenaplnění dvou tříd v každé ze škol. Pokud by obě školy dvě první třídy otevřely, byla by pro ně tato situace ekonomicky nepříznivá. Ideální průměrný počet žáků na jednu třídu je 23. Dohoda mezi ředitelstvím škol zní: „Nevezmeme dvě třídy.“ To znamená, že v roce 2005 otevřela ZŠ T.G.Masaryka dvě první třídy, v roce 2006 jednu první třídu a v roce 2007 opět dvě první třídy a tak to bude pokračovat do nástupu početnějších ročníků do prvních tříd.

Tabulka 7: počty žáků v prvních třídách

Školní rok	Škola	Počet žáků zapsaných při zápise	Počet žáků po rozdělení
2005/2006	II. ZŠ	38	26
	III. ZŠ	34	44
2006/2007	II.ZŠ	42	42
	III.ZŠ	26	26
2007/2008	II.ZŠ	19	19
	III.ZŠ	52	52
2008/2009	II.ZŠ	28	36
	III.ZŠ	39	27*

*4 děti odešly na LZŠ

Ve školním roce 2008/2009 škola očekává pokles o jednu třídu, ale ve výsledku to bude znamenat pokles pouze o osm žáků. Tato situace povede k poměrně vysokému průměru žáků na jednu třídu a to předpovídá velmi dobrou finanční situaci pro školu. Opačná situace by znamenala pokles pedagogických pracovníků.

2.4 ZAMĚSTNANCI

Škola zaměstnává celkem 38 zaměstnanců:

Tabulka 8:stav zaměstnanců pro rok 2008

Zaměstnanci	Přepočtený počet	Fyzický počet
Učitelé	20,3	24
Vychovatelky	3,6	4
Hospodárka	1	1
Školník	1	1
Uklízečky	5	5

Vývoj počtu nepedagogických pracovníků byl v minulých letech konstantní. Rozdíly byly v počtu pedagogických pracovníků. Do tohoto počtu jsou zahrnuti i ředitel a zástupce školy.

Tabulka 9: stav učitelů k 30. 9. v letech 2005, 2006 a 2007

Počet učitelů k 30. 9. příslušnému školnímu roku					
2005/2006		2006/2007		2007/2008	
Přepočtený počet	Fyzický počet	Přepočtený počet	Fyzický počet	Přepočtený počet	Fyzický počet
24,5	25	21,9	24	20,3	24

Pokles počtu přepočteného stavu učitelů v letech 2005/2006 a 2006/2007 zapříčinil odchod tří devátých tříd, které mají 31 vyučovacích hodin týdně, a nástup dvou prvních tříd, které mají 19 vyučovacích hodin týdně.

Ve školním roce 2008/2009 se očekává pokles o jednu vychovatelku, která odejde do důchodu. Kapacita školní družiny byla 100 dětí na čtyři vychovatelky, jelikož byl dán limit maximálně 25 dětí na jednu vychovatelku. Vychovatelky jsou stejně jako učitelé placeny podle mzdových tabulek, ale provozem družiny si na svoje mzdy nevydělají. Přepočtený počet vychovatelek v minulých letech byl 3,6 a proto 40% zaměstnaneckého úvazku bylo dopláceno z mezd učitelů.

2.5 AKCE ŠKOLY A ÚČELOVÉ DOTACE

Akce školy během vyučování a po vyučování jsou hrazeny ze tří zdrojů:

- Městské a krajské dotace
- Městské a krajské účelové dotace
- Vlastní zdroje žáků.

Aktivity ve volném čase škola zajišťuje školní družinou, školním klubem a florbalovou ligou. Školní klub se může pochlubit účastí ve finále v mezinárodní soutěži First Lego League, která se skládala ze sestavení robota, jeho naprogramování, splnění zadaných úkolů a prezentování před porotou. Krajský úřad dotuje školní klub pouze částečně – maximálně 45 dětí, což činí 45% úvazku pracovníka. Městský úřad však doplácí mzdové prostředky na tento klub ve výši 92 – 94 tis. Kč ročně.

Během roku 2005, 2006 a 2007 byly městem poskytnuty následující účelové dotace.

Tabulka 10: účelové dotace školní družině, školnímu klubu a florbalové lize pro rok 2005, 2006 a 2007

	2005	2006	2007
Školní družina	0	8 000	4 000
Školní klub	0	0	45 000
Florbalová liga	4 500	8 000	3 000

Modrásek V. tříd, koadaptační kurs pro VI. a IX. třídy, sportovně turistický kurz VIII. tříd jsou kurzy, které mají přispět k rozvoji dovedností, poznání a upevnění vztahů mezi žáky navzájem a mezi žáky a učiteli.

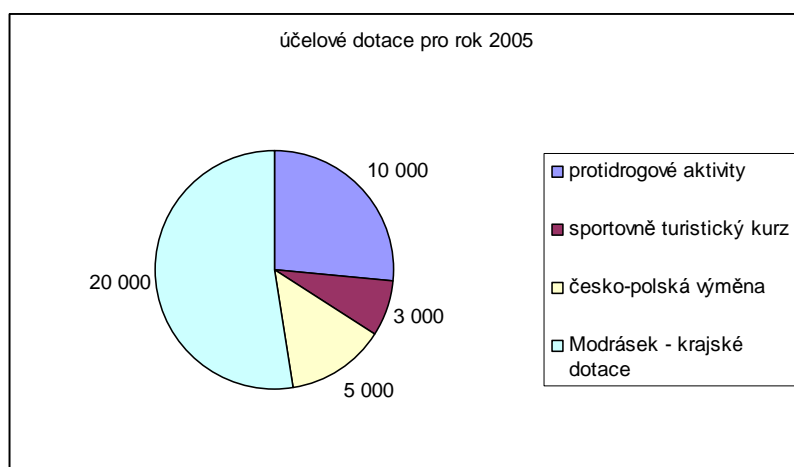
V květnu 2006 se škola zúčastnila výměnného pobytu v Polsku, který byl částečně dotován Městským úřadem Litomyšl a litomyšlskými firmami: T&T, Líhně Mach, Profistav, Elkor, Fortech, Story design a SaM.

Již čtvrtým rokem jsou na škole pořádány sběrové akce. V roce 2007 bylo nashromážděno 27 825 kg papíru. Kromě peněžních prostředků, které jsou poskytnuty odevzdáním sběru, město dotuje a zvýhodňuje tuto akci v rámci ekologie. Dotace od městského úřadu byla použita na nákup pracovních sešitů v cizích jazycích (zařazeno v grafu jako nadstandardní učební pomůcky). Samotný výtěžek sběru byl rozdělen mezi vítězné třídy na podporu školních výletů.

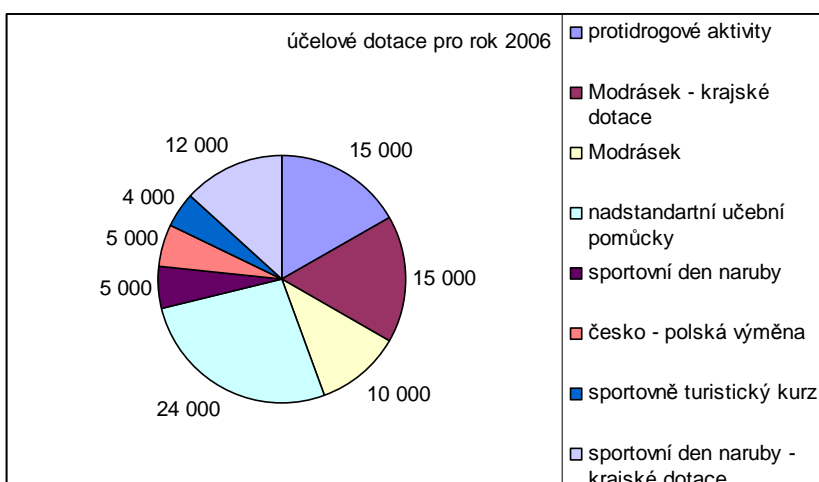
Část účelových dotací, tzv. protidrogové aktivity, zahrnují výchovné aktivity, které zaměstnávají děti v době vyučování i po vyučování (karneval na ledě, Písmenkové království, exkurze v lanovém centru v Olomouci, odpolední lyžování).

Během roku 2005, 2006 a 2007 byly městem a krajem poskytnuty následující účelové dotace.

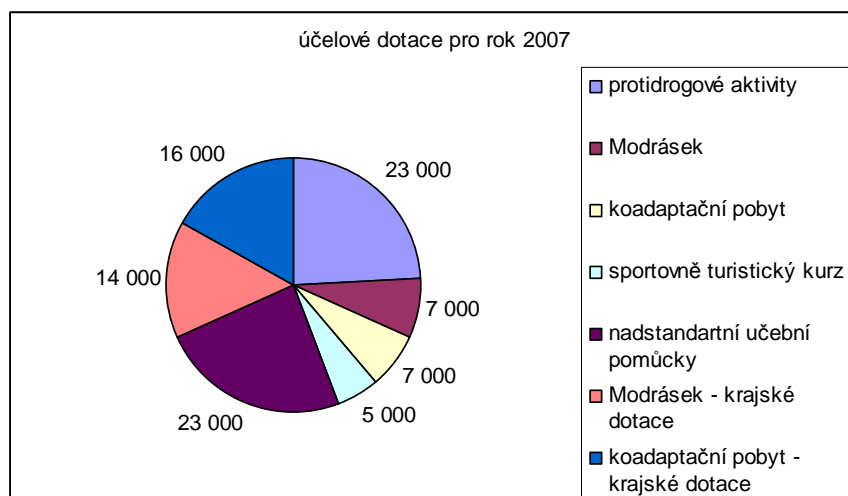
Graf 2: účelové dotace pro rok 2005

Graf 3: účelové dotace pro rok 2006

Graf 4: účelové dotace pro rok 2007

V rámci tělesné výchovy jsou pořádané plavecké výcviky, které se uskutečňují v krytém bazénu v Poličce. Kurzy probíhají od I. do IV. třídy. V I. a II. třídě plavecké výcviky hradí v plné výši rodiče dětí, v III. a IV. třídě je hrazen plavecký výcvik (platy instruktorů a pronájem plaveckého bazénu) krajským úřadem, ale dopravu autobusem hradí rodiče.

Škola se také zúčastnila evropského projektu Comenius v roce 2006 a 2007 (Tradice, svátky a kulturní dědictví jednotlivých partnerských škol).

2.5.1 Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

III. ZŠ se zapojila do OPVK, který spadá pod Evropský sociální fond v rámci strukturálního fondu.⁶

Fondy EU:

Strukturální fondy dělíme na:

⁶ www.strukturalni-fondy.cz

- Evropský sociální fond
- Evropský fond pro regionální rozvoj

Fond soudržnosti

Rozdělení finančních zdrojů podle cílů regionální politiky, která obsahuje tři základní cíle:

- Cíl konvergence
- Cíl Regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti
- Cíl Evropská územní spolupráce

Cíle jsou stanoveny pro období 2007 – 2013, na základě evropského střednědobého rozpočtového rámce (tzv. finanční perspektiva).

Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky HSS v období 2007 - 2013

Tabulka 11: finanční prostředky EU

CÍL	Fondy pro EU27		Fondy pro ČR	
Konvergence	251,16 mld. €	81,54%	25,88 mld. €	96,98%
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	49,13 mld. €	15,95%	419,09 mil. €	1,56%
Evropská územní spolupráce	7,75 mld.€	2,52%	389,05 mil.€	1,46%
CELKEM	308,04 mld.€	100,00%	26,69 mld. €	100%

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz

Operační program vzdělávání pro konkurenceschopnost je určen v rozmezí pro roky 2007 – 2013. Operační program má podpořit zkvalitnění a modernizaci systémů počítačného,

terciárního a dalšího vzdělávání a přispět k jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a ke zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji. Program je zařazen mezi víceúčelové tematické operační programy. Finanční prostředky na jeho realizaci plynou především z prostředků pro cíl Konvergence a pro cíl Regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti. Poskytnuté finanční prostředky jsou ve výši 1,83 mld. € (cca 51,09 mld. Kč) a tvoří 6,8% veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku. Česká republika by měla přispět z veřejných zdrojů částkou 0,32 mld. €, která navýší rozpočet tohoto programu. Řídícím orgánem OPVK je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, sekce řízení operačních programů.

ZŠ T.G.Masaryka Litomyšl se spojila se základními školami z Lanškrouna a Chrudimi, aby vytvořila skupinu a mohla tak usilovat o dotace z tohoto programu. Nutné je vytvoření projektu, podle kterého budou školy hodnoceny. Případné dotace by škola chtěla použít na nákup multimediálních tabulí do každé třídy. V současné době škola již jednu multimediální tabuli vlastní. Získala ji snížením rezervního fondu, který spravuje město Litomyšl.

2.6 FINANCOVÁNÍ

2.6.1 Hlavní činnost

Finanční prostředky na pokrytí nákladů plynou z následujícího zdrojů:

- Městský úřad Litomyšl
- Krajský úřad Pardubice

Městský úřad poskytuje prostředky na provoz školy – energie, materiál, opravy, služby.

Krajský úřad uděluje dotace na mzdy, zákonné odvody FKSP a ONIV. Dále krajský úřad přispívá do rozpočtu granty krajského úřadu. Jedná se o účelové dotace, které byly např.

použity na projekt Modrásek, na nákup technické stavebnice do školního klubu. Udělením grantu se zvyšuje krajský rozpočet a tím i městský rozpočet, přes který finanční prostředky plynou škole. Pro FKSP je vytvořen zvláštní účet a rozpočet, který je ze zákona (podle zákona o FKSP) povinný a ukládá oddělit 2% z mzdových prostředků. Škola tyto prostředky především využívá na pitný režim zaměstnanců, občerstvení při schůzích, příspěvek na stravování ve výši 5 Kč a na dary k životním a pracovním výročí.

Škola sestavuje rozpočet školy každý rok. Výše jednotlivých položek vychází z minulého roku a změny projednává se svým zřizovatelem. Pokud dojde během roku k výrazným změnám v nákladech, musí škola požádat svého zřizovatele o navýšení. Závazným ukazatelem jsou náklady na energii.

2.6.1.1 Rozpočet města Litomyšl pro ZŠ T.G.Masaryka

Tabulka 12: městský rozpočet pro rok 2008

Věc	Rozpočet přijatý pro rok 2007	Rozpočet přijatý pro rok 2008
Spotřeba materiálu	265	280
Spotřeba energie	707	790
Oprava a údržba	120	100
Cestovné	0	0
Reprezentační náklady	3	3
Ostatní služby	533	515
Mzdové náklady	92	94
Zákonné sociální pojištění	32	33
Zákonné sociální náklady	2	2
Ostatní sociální náklady	0	0
Daně a poplatky	0	0
Pokuta (úřad práce)	0	0
Jiné náklady	72	64
NÁKLADY CELKEM	1826	1881
Tržby za služby	80	92
Úroky	1	1
Zúčtování fondů	0	0
Ostatní výnosy	0	0
Tržby z prodeje materiálu	0	0
Dotace na provoz	1745	1788
VÝNOSY CELKEM	1826	1881
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK	0	0

Rozpočet pro rok 2008 se odvíjí od rozpočtu pro rok 2007 a proto ho uvádím i zde.

2.6.1.1.1 Náklady

Do položky spotřeba materiálu se řadí náklady na čisticí prostředky, tisk, nákup dlouhodobého hmotného majetku, materiálu pro školní družinu. Nejnákladnější položku tvoří nákup dlouhodobého hmotného majetku, náklady na provozní materiál a spotřeba materiálu v operační evidenci. Město se snaží donutit školu, aby se snažila tyto náklady snížit, proto byla stanovena nižší základní položka. Položka spotřeba materiálu zahrnuje elektrickou energii, plyn a vodné. Výraznější nárůst nákladů nastal u položky elektrická energie z 175 tis. Kč na 240 tis. Kč u přijatých rozpočtů. K navýšení přijatého rozpočtu pro rok 2008 vedlo průběžné navýšení položky v roce 2007 o 55 tis. Kč.

Reprezentační náklady jsou tvořeny drobným občerstvením pro hosty a návštěvy.

Položku ostatní služby tvoří: poštovné, nájemné, výcviky, školení a kurzy, revize, hardware, software a vzdělávání učitelů, odvoz odpadků a jiné služby. Mezi nákladné položky patří: telefony (50 tis. Kč), software služby (60 tis. Kč), pastování marmolea (110 tis. Kč), příspěvek na obědy (40 tis. Kč) stočné 58 tis. Kč.).

Přijatý rozpočet pro rok 2007 byl ještě během roku v položce ostatní služby navýšen o 193 tis. Kč a současně snížen o 95 tis. Kč.

Tabulka 13: průběžné navýšení v roce 2007 položky ostatní služby v tis. Kč

Věc	Průběžné navýšení
Protidrogové aktivity	23
Nadst. učební pomůcky	23
Přežití	5
Granty Pardubického kraje	45
Adaptační pobyt – M	7
Modrásek - M	7
Adaptační pobyt – K	16
Modrásek – K	14
Florbalová liga	3
Stočné	6
Jiné služby	18
Internet	20
Telefony	1
Školení a kurzy	1
Akce školní družiny	4

Adaptační pobyt, Přežití a Modrásek jsou kurzy, které škola pořádá v průběhu školního roku. Uvedené částky nepokrývají zcela náklady na tyto akce, ostatní náklady si hradí žáci sami.

Nadstandardní učební pomůcky jako jsou např. pracovní sešity na angličtinu jsou hrazeny ze sběru tříděného papíru. Městský úřad ročně vyčleňuje 50 000 Kč, které jsou rozděleny mezi tři základní školy v Litomyšli. ZŠ T.G.Masaryka dostává přibližně polovinu z těchto prostředků přidělovaných podle objemu.

Tabulka 14: průběžné snížení v roce 2007 položky ostatní služby v tis. Kč

Poštovné	4
Výcviky	10
Revize	15
Softwarové služby	27
Pastování marmolea	31
Odvoz odpadků	2
Příspěvek na obědy	6

Průběžné navyšování a snižování nákladů bude pravděpodobně uplatňováno i během roku 2008, ale navýšení musí schválit zřizovatel školy.

Mzdové náklady jsou tvořeny především položkou hrubé mzdy (94 tis. Kč).

Zákonné sociální pojištění je tvořeno zákonným sociálním pojištěním (25 tis. Kč) a zákonným zdravotním pojištěním (8 tis. Kč).

Jiné náklady se skládají z položek pojistné (34 tis. Kč), bankovní poplatky (30 tis. Kč), ostatní platby a emise.

2.6.1.1.2 Výnosy

Tržby za služby jsou tvořeny především platbami za školní družinu (75 tis. Kč), ostatní položky jsou výrazně menší: pronájem auly (15 tis. Kč), pitný automat 2 tis. Kč, nájemné. Položka pronájem auly byla v roce 2007 průběžně navýšena o 96 tis. Kč.

Zúčtování fondů bylo také v roce 2007 průběžně navýšeno o 120 tis. Kč v důsledku zapojení rezervního fondu. Zapojení fondu odměn zůstalo na nule.

Dotace na provoz byly v minulém roce také navýšeny a to o částku 27 tis. Kč.

2.6.1.1.3 Hospodářský výsledek

Přijatý rozpočet vždy uplatňuje vyrovnanost rozpočtu: náklady se rovnají výnosům. V průběhu roku 2007 však byly navyšovány jak náklady, tak výnosy. Navýšené celkové náklady za rok 2007 činily 2035 tis. Kč a celkové navýšené výnosy 1964 tis. Kč. Proto výsledný hospodářský výsledek za rok 2007 byl záporný – 71 tis. Kč.

2.6.1.2 Rozpočet kraje Pardubice pro ZŠ T.G. Masaryka

Výsledná čísla rozpočtů za roky 2005, 2006 a 2007 jsou těžko srovnatelná, protože jsou ovlivněna v jednotlivých letech různými faktory. V roce 2005 byl v rozpočtu financován projekt, který podporoval výuku cizích jazyků v sedmých třídách, a dále projekt Internet do škol. V roce 2006 projekt Internet do škol pokračoval, ale projekt cizích jazyků byl nahrazen projektem Hodina. V roce 2007 se zrušil projekt Hodina i projekt Internet do škol, tento stav trval i v roce 2008.

Tabulka 15: Krajský rozpočet pro rok 2005, 2006 a 2007

	Schválený rozpočet pro rok 2005	Schválený rozpočet pro rok 2006	Schválený rozpočet pro rok 2007	Rozpočet k 21. 2 2008 pro rok 2008
Mzdové prostředky	7 976	8 405	8 482	8219
MP – projekt Hodina	-	16	-	-
MP – 7. třída	40	-	-	-
Zdravotní a sociální pojištění	2 791	2941	2 968	2877
ZP, SP – projekt Hodina	-	5	-	-
ZP, SP – 7. třída	14	-	-	-
FKSP	159	168	170	164
FKSP – projekt Hodina	-	0	-	-
FKSP – 7. třída	1	-	-	-
ONIV	332	370	406	327
- cestovní příkazy	30	40	40	40
-další vzdělávání pedagogických pracovníků	50	50	40	30
- zákonné pojištění	33	40	40	40
- ochranné pomůcky	10	10	10	10
- plavání	25	30	20	20
- stravování	87	70	73	100
- učební pomůcky	96	130	183	87
Celkem náklady na vzdělávání	11 313	11 905	12 026	11 587
Konektivita	28	35	-	-
SIPVZ	104	257	-	-
Jednorázový příspěvek na internet	-	-	15	-
Celkem	11 445	12 198	12 041	11 587

Tabulka 16: přepočet krajských dotací na jednoho žáka

rok	Dotace KÚ	Počet žáků	Dotace na 1 žáka
2005	11 445	429	26,68
2006	12 198	403	30,27
2007	12 041	370	32,54

2.6.2 Jiná činnost

Sportovní hala je považována z 80% jako jiná činnost ZŠ T.G.Masaryka , 20% připadá na hlavní činnost. Toto procentní dělení bylo zavedeno až od roku 2008. I přes její plné využití pokrývá svými výnosy menší polovinu nákladů, zbytek dotuje Městský úřad Litomyšl. Provoz zajišťují dva pracovníci městského úřadu (správce haly a jeho pomocník), kteří jsou jím i placeni.

Tabulka: rozpočet městské sportovní haly pro rok 2007 a 2008.

věc	Přijatý rozpočet pro rok 2007	Přijatý rozpočet pro rok 2008
Spotřeba materiálu	77	83
Spotřeba energie	405	495
Opravy a údržba	40	40
Cestovné	0	0
Ostatní služby	141	113
Mzdové náklady	314	318
Zákonné sociální pojištění	110	112
Zákonné sociální náklady	6	6
Jiné náklady	0	0
NÁKLADY CELKEM	1093	1167
Tržby za služby	350	550
Zúčtování fondů	0	0
Ostatní výnosy	0	0
Dotace na provoz	743	617
VÝNOSY CELKEM	1093	1167
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK	0	0

2.6.2.1 Náklady

Spotřeba materiálu je tvořena položkami: nákup dlouhodobého hmotného majetku, čisticí prostředky, spotřeba materiálu v OE, PHM a ochranné pomůcky. Nejnákladnější položkou je provozní materiál (40 tis. Kč).

Spotřebu materiálu tvoří elektrická energie (180 tis. Kč), náklady za plyn (300 tis. Kč) a vodné (15 tis. Kč).

Položka ostatní služby se skládá z: poštovné, telefony, softwarové služby, okna a podlahy, bankovní poplatky, odvoz odpadků a stravování. Mezi nákladnější položky patří revize (25 tis. Kč), stočné (20 tis. Kč) a jiné služby (20 tis. Kč).

Mzdové náklady tvoří hrubé mzdy (318 tis. Kč).

Zákonné sociální pojištění činí 83 tis. Kč za zákonné sociální pojištění a 29 tis. Kč za zákonné zdravotní pojištění.

Zákonné sociální náklady zakládají tvorbu FKSP.

2.6.2.2 Výnosy

Tržby za služby se výrazně zvýšily z 350 tis. Kč na 550 tis. Kč. K tomuto nárůstu došlo proto, že v minulém roce probíhala rozsáhlá oprava střechy a následně oprava podlahy, která byla poničena orkánekem Kiril. Tím byl zastaven provoz haly a klesly v roce 2007 tržby za pronájem. Náklady na rekonstrukci střechy byly rozděleny mezi město, architekta a stavební firmu, která halu stavěla, rovným dílem, který pro každého činil 4,5 mil. Kč. Oprava podlahy byla uhrazena z pojistky.

2.6.2.3 Hospodářský výsledek

Plánovaný hospodářský výsledek podle přijatých rozpočtů je roven nule . V roce 2007 však docházelo k navýšení a snížení nákladů i výnosů a hospodářský výsledek byl roven 12 tis. Kč.

Ostatní vedlejší činnost je složena z drobnějších položek za umístění nápojové automaty na chodbách školy, které v průměru ročně vykazují zisk 2 000 Kč, pronájem reklamní plochy (2 000 Kč) a finanční prostředky za pronájem auly (30 000 – 90 000 Kč ročně).

2.6.3 Výsledek hospodaření

Tabulka 17: výsledky hospodaření v letech 2005, 2006 a 2007

	2005	2006	2007
Škola	101 268	547 642	654 225
Školní hala	109 738	- 547 642	- 612 908
Celkem	211 006	0	41 317

Výsledky hospodaření v těchto letech jsou podstatně ovlivněny provozem školní sportovní haly. V roce 2008 byl provoz haly rozdělen podle zákona o účetnictví na: 20% hlavní činnost a 80% vedlejší činnost.

16. 2. 2006 byla sportovní hala oficiálně uzavřena, protože se zde vyskytla závažná porucha střechy. Oprava střechy měla být dokončena na jaře 2007, ale dokončení narušil orkán Kiril. Podlahy haly byly poničeny deštěm a oprava byla dokončena až v květnu 2007, oficiální otevření haly proběhlo 14. 9. 2007.

Uzavření haly zapříčinilo nulový výnos. Náklady na energii (vytápění, voda) však narůstaly i během oprav.

2.7 UŽITÍ A VÝVOJ FONDŮ

Obecná pravidla tvorby a čerpání fondů jsem uváděla v teoretické části. Tato část bude věnována ZŠ T.G.Masaryka.

2.7.1 Fond kulturních a sociálních potřeb

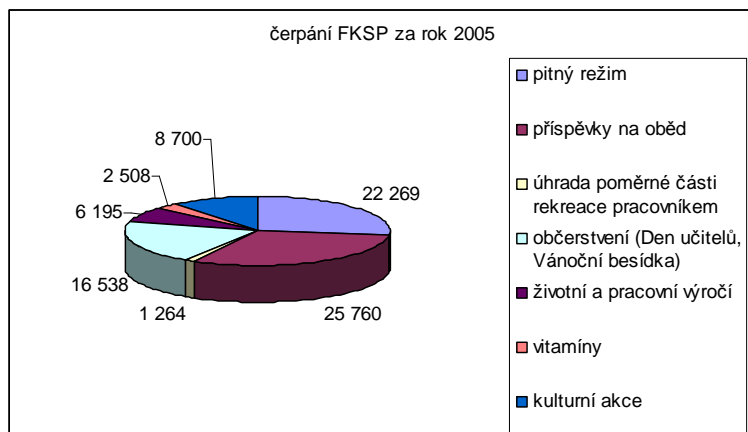
Pravidla čerpání fondu byla zakotvena v kolektivní smlouvě uzavřené dne 24. dubna 2006 na tříleté období v souladu se Zákoníkem práce, Zákonem o kolektivním vyjednávání a Zákonem o státní správě a samosprávě ve školství mezi Základní školou Litomyšl, T. G. Masaryka 1145, okr. Svitavy zastoupenou ředitelem školy p. Pavlem Jirsou a Základní

organizací ČMOS pracovníků školství při ZŠ T. G. Masaryka v Litomyšli zastoupenou předsedou ZO ČMOS p. Josefem Coufalem.

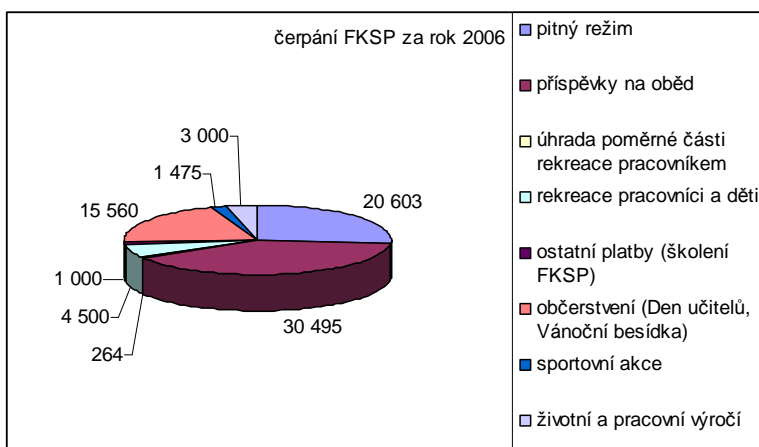
- Příspěvek na rekreaci pro zaměstnance, který ročně činí 500 Kč. Tato částka se načítá po dobu tří let a potom je vynulována, pokud není vyčerpána.
- Příspěvek na dětskou rekreaci pro děti zaměstnanců do 18 let ve výši 1 000 Kč.
- Příspěvek na oběd ve výši 5 Kč/oběd pro aktivní zaměstnance i důchodce ve stejné jídelně jako se stravují žáci
- Dary a odměny při životním a pracovním jubileu, které jsou finančně odstupňovány.
- Na zájezdy pořádané organizací je zaměstnancům poskytnuta sleva 75% a rodinným příslušníkům 50% sleva.
- Na kulturní akce, kterých se účastní menší počet zaměstnanců (min. 6 zaměstnanců), je poskytnuta 50% sleva zaměstnancům.
- Financování zdravotního programu (pitný režim, vitamíny) do výše 1 000 Kč na osobu a zdravotní obuv pro zaměstnance do výše 500 Kč.
- Poskytnutí půjčky na pořízení nebo vybavení bytu ve výši 10 000 Kč.
- Sociální výpomoc do výše 5 000 Kč (ztráta zaměstnání v rodině, neočekávané úmrtí, živelná katastrofa)
- Příspěvek na občerstvení 3krát ročně do výše 200 Kč/os.
- Činnost odborové organizace – 2 000 Kč ročně

- Nákup ochranných pomůcek pro učitele, uklízečky a školníka – dle nařízení vlády č. 495/2001 ze dne 14. 11. 2001 o poskytování ochranných prostředků

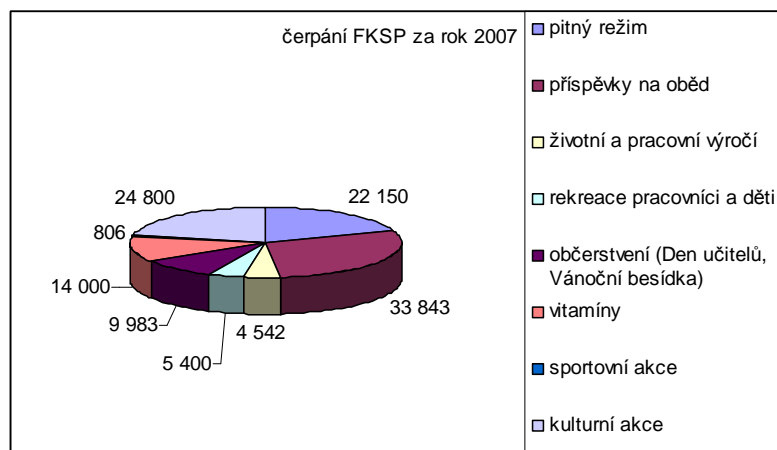
Graf 5: čerpání FKSP za rok 2005

Graf 6: čerpání FKSP za rok 2006

Graf 7: čerpání FKSP za rok 2007

2.7.2 Rezervní fond

- do rezervního fondu přecházejí finanční prostředky, které jsou poskytnuty Městským úřadem Litomyšl, a nejsou v daném roce vyčerpány
- kladný výsledek hospodaření je rozdělen do rezervního fondu ve výši 20% a 80% jde do fondu odměn

Tabulka 18: Tvorba čerpání rezervního fondu v letech 2005, 2006 a 2007

	2005	2006	2007
Rezervní fond	42 201	0	8 263

2.7.3 Fond odměn

Fond odměn je tvořen z kladného hospodářského výsledku do výše 20%, nejvýše však do výše 20% limitu prostředků na platy nebo přípustného objemu prostředků na platy.

2.7.4 Investiční fond

- je tvořen Městským úřadem Litomyšl

2.8 INVESTIČNÍ AKTIVITY

Větší investiční aktivity nejsou obsaženy v rozpočtu, ale musí o ně škola samostatně požádat zřizovatele. Pro tento rok byla škole přiznána velká částka 1 mil. Kč na opravu a výměnu oken a na opravu fasády školy. Tyto finanční prostředky jdou přes rozpočet Stavebního odboru Městského úřadu Litomyšl a musí je schválit Rada města Litomyšle.

2.9 ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ ŠKOLY V LETECH 2005, 2006 A 2007

Základní škola T. G. Masaryka nakládá s přidělenými finančními prostředky hospodárně. Je zde znatelná snaha zapsat co největší počet žáků, podle kterých jsou přidělovány dotace a optimalizace počtu žáků ve třídách, aby byla situace ekonomicky výhodná. To znamená okolo 23 žáků na třídu. O tom svědčí i dohoda o prvních třídách, kterou škola uzavřela se sousední Základní školou U Školek a příliv žáků do šestých tříd z okolních vesnic. Škola se snaží rozšířit své finanční prostředky pomocí městských a krajských účelových dotací a provozem vedlejší činnosti. Zapojení do programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost může škole také přinést dodatečné finanční prostředky z fondů Evropské unie.

Škola má snahu vytvářet zlepšený hospodářský výsledek, který je po schválení zastupitelstva města částečně přidělen do rezervního fondu. Hospodářský výsledek je ovlivněn několika nepředvídatelnými faktory, např. počasí, opravy a poruchy. Počasí může zapříčinit podstatný nárůst výdajů za energii. V důsledku neočekávané opravy střechy haly byly nulové příjmy za plánované tržby a výsledek hospodaření školy pro rok 2006 byl nulový. Působením dalšího neočekávaného faktoru, orkán Kiril, se opravy prodloužily o opravu podlahy, která namokla.

Závěr

Cílem mé bakalářské práce je popis financování základního školství, které poskytuje vzdělávání, hlavní složku lidského kapitálu.

Základní vzdělávání je bezplatně poskytováno celému obyvatelstvu České republiky a tvoří významnou část veřejného sektoru. Podle velikosti a systému školství může být hodnocena i vyspělost dané země. Základní vzdělávání je definováno jako statek kolektivní spotřeby s poručnickým chováním státu.

Veřejné výdaje na školství se v průběhu let 2000 – 2007 v absolutní hodnotě zvyšují, avšak poměr veřejných výdajů na školství k hrubému domácímu produktu zůstává konstantní.

Školství je děleno do tří pásem: primární, sekundární a terciární školství. Primární a sekundární školství tvoří dohromady regionální školství. Výdaje na regionální školství jsou rozděleny do výdajových bloků a okruhů MŠMT. Financování krajského a obecního školství je prováděno pomocí kombinace výkonového a programového financování. Výkonové financování je od roku 1994 v České republice uplatňováno normativní metodou financování, která je založena na normativech. Republikové normativy stanovuje MŠMT a jsou podle nich počítány výdaje pro jedno dítě v závislosti na věkové kategorii. Meziroční pokles žáků ve školním roce 2007/2008 o 2,2 % zajišťuje na základě normativní metody financování vyrovnání dodatečných výdajů ze státního rozpočtu. V důsledku poklesu výkonů v roce 2008 dochází ke snížení počtů zaměstnanců. Krajské normativy jsou dány jednotkou výkonu a upravovány koeficienty. Programové financování je realizováno prostřednictvím rozvojových programů vyhlášených MŠMT. Rozvojové programy tvoří přibližně 1 % celkových zdrojů, ale jsou důležitým doplňkem k výkonovému financování.

Rozpis finančních prostředků státního rozpočtu je realizován krajskými a obecními úřady. Krajské úřady provádějí rozpočet na základě krajských normativů a určují limity počtu zaměstnanců a přímé výdaje. Obecní úřady s rozšířenou působností připravují rozpis přímých výdajů, které jsou zpracovány v krajské bilanci.

Základní školy jako příspěvkové organizace tvoří následující peněžní fondy: fond kulturních a sociálních potřeb, rezervní fond, investiční fond a fond odměn. Zůstatky těchto peněžních fondů jsou převáděny do následujícího roku.

V praktické části jsou teoretické poznatky aplikovány na konkrétní případ Základní školy T. G. Masaryka v Litomyšli. Škola hospodaří s dotacemi tak, aby zajistila vzdělávání žáků a provoz školní budovy. Zhodnocení hospodaření školy v letech 2005, 2006, 2007 a průběh hospodaření školy roku 2008 je výsledkem mé studie. Základní škola nakládá s přidělenými prostředky hospodárně a efektivně. Finanční prostředky získává z krajských a městských dotací, krajských a městských účelových dotací a snaží se o čerpání z fondu Evropské unie prostřednictvím operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Hospodárnost a efektivnost hospodaření školy je výsledkem dostatečného počtu žáků na škole a optimálního počtu žáků ve třídách, který tvoří přibližně 23 žáci na jednu třídu. Pronajímáním prostor školy a městské sportovní haly jako jiné činnosti vede ke zlepšenému hospodářskému výsledku.

Možné budoucí zlepšení ekonomické situace školy spočívá, podle mého názoru, v širší spolupráci s místními firmami a jejich sponzorstvím prostřednictvím materiálního potenciálu. Dále bych doporučila pružnější personální politiku, která by vedla ke snížení počtu zaměstnanců. Škola se snaží o pronajímání školních prostor, efektivní využívání obdržených příspěvků od zřizovatele, využívání grantů Pardubického kraje, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR a evropských strukturálních fondů, ale prohloubení úsilí by také vedlo k většímu přílivu finančních prostředků.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

HAMERNÍKOVÁ Bojka, KUBÁTOVÁ Květa. Veřejné finance. Praha: Nakladatelství EUROLEX BOHEMIA, s.r.o., 2000, ISBN 80-902752-1-4

Kolektiv autorů, URBÁNEK Václav. Veřejné finance II. – Soubor textů k předmětu. Praha: Nakladatelství Oeconimica, 2006, ISBN 80-245-0931-8

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost [online]. [cit. 2. dubna 2008]. Dostupný z WWW: < <http://www.strukturalni-fondy.cz/opvpk> >

Pravidla rozpisu rozpočtu a rozpis rozpočtu přímých výdajů RgŠ ÚSC na rok 2008 jednotlivým krajům, MŠMT [online]. [cit. 25. března 2008]. Dostupný z WWW: < <http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi/pravidla-rozpisu-rozpocetu-a-rozpis-rozpocetu-primych-vydaju-rgs-usc-na-rok-2008-jednotlivym-krajum> >

Rozpočet kapitoly 333 MŠMT na rok 2007 a rozdělení závazných ukazatelů mezi jednotlivé školské úseky [online]. [cit. 7. března 2008]. Dostupný z WWW: < <http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi/rozpocet-kapitoly-msmt-na-rok-2007> >

Rozpočtová skladba a pravidla účetnictví 2001 – 2002. Praha: Nakladatelství Jiří Motloch Sagit, ISBN 80-7208-264-7

Směrnice Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. j. 28768/2005-45 ze dne 12. prosince 2005, JUDr Petra Buzková, 2. ledna 2006 [online]. [cit. 10. března 2008]. Dostupný z WWW: < <http://www.msmt.cz/ministerstvo/smernice-ministerstva-skolstvi-mladeze-a-telovychovy-1> >

Vyhláška o krajských normativech 2005/492 Sb. Ve znění 47/2008, MŠMT [online]. [cit. 25. března 2008]. Dostupný z WWW: < <http://www.atre.cz/zakony/page0044.htm> >

Výroční zpráva Základní školy T. G. Masaryka v Litomyšli, Mgr. Pavel Jirsa, Mgr. Miroslava Přílučková, 15. září 2007 [online]. [cit. 8. března 2008]. Dostupný z WWW: <
<http://www.litomysl.cz/3zs/skola/vyrozpra.html> >

Zákon č. 561/2004, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) [online]. [cit. 11. března 2008]. Dostupný z WWW: <
<http://www.msmt.cz/dokumenty/novy-skolsky-zakon> >